

VALTIONEUVOSTON ASETUS SILAKAN JA KILOHAILIN TROOLIKALASTUKSEN RAJOITTAMISESTA YHDELLÄ KALASTUSMATKALLA YHTEEN KIINTIÖALUEESEEN

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Ehdotetaan, että valtioneuvosto antaisi asetuksen, jolla rajoitettaisiin silakan tai kilohailin kalastusta troolipyöyksillä yhteen silakan kiintiöalueeseen kalastusmatkaa kohden. Lisäksi rajoitettaisiin saalista sisällään pitävien kalastusalusten uudet kalastusmatkat samaan kiintiöalueeseen, josta niiden ruumassa jo oleva saalis on peräisin. Asetuksen tarkoituksena on parantaa kalastusviranomaisten valvontamahdollisuuksia, saalistilastojen luotettavuutta ja kalakantojen arviointityössä käytettävää tietopohjaa. Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan toukokuun X. päivänä 2020.

PERUSTELUT

1. Ehdotus

Valtaosa Suomen kaupallisen kalastuksen saalismääristä tulevat erityisesti silakan ja kilohailin troolikalastuksessa. Näiden lajien yhteenlasketut saalismäärät ovat 2000 -luvulla vaihdelleet 75 000 tonnista 150 000 tonniin. Silakan osuus tästä on lähes 90 prosenttia.

Neuvosto vahvistaa vuosittain Suomelle silakan kalastuskiintiöt Pohjanlahden (ICES osa-alueet 30 ja 31) sekä Suomenlahden ja Itämeren päältä (ICES osa-alueet 25-27, 28.2, 29 ja 32) kiintiöalueille. Kilohailille on vain yksi koko Itämeren kattava kiintiöalue. Kiintiöalueet perustuvat kansainvälisen merentutkimusneuvoston ICES:n soveltamiin silakka- ja kilohailikantojen arviointialueille.

On tärkeää, että tiedot troolikalastuksessa saaduista silakan ja kilohailin saaliista ovat mahdollisimman oikeita. Eri kalalajien saaliit ilmoitetaan kalastuspäiväkirjoilla, joita suurempien troolialusten tulee täyttää jo merellä. Saalistiedot muodostavat tärkeän perusteen kalakantojen arviointityölle. Saalistietojen virheellisyydet voivat johtaa silakka- tai kilohailikannan yli- tai aliarvioimiseen. Tämä vaikeuttaa ICES:n arviointityötä ja voi johtaa kalastuskiintiöiden vahvistamiseen joko liian pieninä tai suurina ja siten vaarantaa kalastuksen kestävyyttä.

Kalastuksen valvonnassa on havaintoja siitä, että silakkaa ja kilohailia on troolikalastettu kahdella silakan kiintiöalueella saman kalastusmatkan aikana ja kirjattu saaliita väärin kalastuspäiväkirjaan. Pohjanlahden silakan kiintiöalueella on esimerkiksi ilmoitettu kalastetun tietyn määrän silakkaa ja sen jälkeen jatkettu matkaa Suomenlahden ja Itämeren päältä silakan kiintiöalueelle. Vuosina 2017 – 2019 tämäntapaisia kahdella kiintiöalueella saman kalastusmatkan aikana harjoitettua troolikalastusta on

tehty 28 kertaa 2017, 49 kertaa 2018 ja 48 kertaa 2019. Toimintaan on osallistunut 19 kalastusalusta, joista valtaosa tapauksista liittyy viiteen kalastusalukseen.

Kalastusviranomaisten tarkastuksessa merellä havaittiin eräessä tapauksessa Pohjanlahdella kalastetun silakan määrä huomattavasti päiväkirjaan merkittyä pienemmäksi. Tällä tavalla on mahdollistettu se, että silakan ja kilohailin troolikalastusta olisi voitu jatkaa Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan kiintiöalueella ja lukea nämä saaliit osaksi Pohjanlahdelle merkittyä silakkasaaliita. Tällainen saaliiden väärinraportointi antaa mahdollisuuden hyödyntää Pohjanlahden silakkakiintiötä Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakkakiintiön alueella.

Monella kaupallisella kalastajalla on siirrettävää käyttöoikeutta ja sen perusteella toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä molemmille silakan kiintiöalueille. Edellä selostettu väärinraportointia koskeva mahdollisuus on erittäin vaikeaa todentaa ja edellyttää kalliita merellä tehtäviä tarkastuksia. Laajojen kalastusalueiden ja eri markkinoiden hyödyntämisen mahdollisuus on tärkeä osa kalastustoimintaa ja siksi on tärkeää, että kalastusta rajoitetaan vain välttämättömiltä osin ja siten, että sen kestävyys voidaan varmistaa. Silakka- ja kilohailisaaliiden väärinraportointi voi vaarantaa silakan ja kilohailin kannanarviointien luotettavuutta ja on siksi tarpeen rajoittaa.

Tämän johdosta on perusteltua kieltää samalla kalastusmatkalla tapahtuvaa silakan tai kilohailin troolikalastusta kahdella eri silakan kiintiöalueella. On myös tarpeen kieltää kalastusalueiden silakan ja tai kilohailin troolikalastusta silakan kiintiöalueella, jos aluksessa jo on silakka- tai kilohailisaalista, joka on aiemmalla kalastusmatkalla pyydetty toiselta silakan kiintiöalueelta. Muita vaihtoehtoja silakkasaaliin kiintiöalueiden välisen väärinraportoinnin tehokkaalle estämiselle ei ole.

2. Yksityiskohtaiset perustelut

1 § **Troolikalastuksen rajoittaminen yhteen silakan kiintiöalueeseen.** Edellä selostetun väärinraportoinnin mahdollisuuden estämiseksi pykälässä määrättäisiin, että Suomessa rekisteröidyt kalastusalukset saisivat kalastaa yhden kalastusmatkan aikana troolipyödyksellä silakkaa tai kilohailia ainoastaan Pohjanlahden silakan kiintiöalueella (ICES osa-alueet 30 ja 31) tai Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan kiintiöalueella (ICES osa-alueet 25-27, 28.2, 29 ja 32). Tällä tavalla kalastuspäiväkirjaan ei voida samalle kalastusmatkalle merkitä silakka- tai kilohailisaaliita kahdelta eri silakan kiintiöalueelta.

Tämän seurauksena voidaan kalastusalueen saalismääriä tietyltä kiintiöalueelta tehokkaasti valvoa alusten satamaan tulon ja saaliin purkamisen yhteydessä. Kaikkien saaliiden olisi oltava samalta silakan kiintiöalueelta. Kalastusalueiden liikkeiden valvontaan kalastusviranomaisen käytössä on satelliittiseurantajärjestelmä.

Pykälän 2 momentissa olisi tarpeen antaa kalastusmatkaa koskeva määritelmä. Määritelmän mukaan yhtenä kalastusmatkana tarkoitetaan keskeytymätöntä ajanjaksoa, jonka aikana kalastusalue on poissa satamasta. Tällä tavalla ei voida yhdistää kalastamista kahdella silakan kiintiöalueella käymättä välillä satamassa saalista purkamassa.

2 § **Saalista sisältävien kalastusalusten troolikalastuksen rajoittaminen.** Edellä 1 §:n 2 momentissa määritelty kalastusmatka ei edellytä, että kalastusaluksen kaikki silakka- tai kilohailisaalis olisi kerralla purettava satamaan. Tietyissä tapauksessa kalastusaluksen päällikkö tai omistaja haluaa satamassa käydessään purkaa saalista vain osittain tai ei lainkaan. Syynä voi olla se, että kalastusmatka keskeytetään myrskyn takia tai että saaliista myydään eri alueille ja ostajille. Tämän jälkeen on täysin legitiimiä lähteä uudelle kalastusmatkalle tai saaliin kuljetusmatkalle toiseen satamaan.

On kuitenkin tarpeen varmistaa, että kalastusalus, joka poistuu satamasta ja jolla on silakka- tai kilohailisaalista voi uudella kalastusmatkallaan jatkaa silakan tai kilohailin troolikalastusta yhdellä 1 §:n 1 momentissa tarkoitetulla silakan kiintiöalueella ainoastaan, jos kalastusaluksessa jo oleva silakka- tai kilohailisaalis on pyydetty samalta silakan kiintiöalueelta. Tällä tavalla voidaan estää mahdollisuus sille, että eri alueilta pyydetty saalismäärät voidaan raportoida väärin.

3 § **Voimaantulo.** Ehdotus on kiireellinen ja tarpeen vahvistaa kevään 2020 aikana. Voimaantuloajankohdaksi ehdotetaan toukokuun x päivä 2020.

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotettu asetus estäisi eri kiintiöalueilta saadun silakka- tai kilohailisaaliin väärinraportoinnin ja parantaisi kalastusviranomaisten valvontamahdollisuuksia. Silakka- ja kilohailikantojen arviointityössä käytettävän tietopohjan laatu myös paranisi, joka on tärkeä tekijä kalastuksen kestävyysvarmistamisessa.

Kalastuselinkeinon kannalta asetusehdotuksen toteuttaminen merkitsisi uutta rajoitusta troolikalastukseen. Se estäisi joustavan kalastuksen eri kiintiöalueilla esimerkiksi siten, että kalastusalus siirtyy Selkämereltä pohjoiselle Itämerelle, jos se esimerkiksi samalla kalastusmatkalla arvioi saaliiden olevan parempia toisella alueella. Se voisi myös vaikeuttaa troolikalastuksen harjoittamista Saaristomeren pohjoisosassa, jossa kiintiöalueiden raja kulkee. Tällä alueella on perinteisesti harjoitettu pienimuotoista troolikalastusta. Tällaista kiintiöalueiden rajoja ylittävää troolikalastusta on kuitenkin tehty suhteellisen harvan kalastusaluksen toimesta.

Asetus toisaalta estäisi kilpailun vääristymisen, joka voi syntyä väärinraportoinnin seurauksena sellaisten suomalaisten troolikalastusyritysten, joilla on siirrettävää käyttöoikeutta ja toimijakohtainen kalastajakiintiö vain yhdellä kiintiöalueella, suhteessa sellaisiin yrityksiin, joilla sitä on molemmilla kiintiöalueella.

4. Lausunnot

Esityksestä annettiin X lausuntoa...